

Başlık 1.5 Spor müsabakalarının dürüstlüğü: Rekabet manipülasyonuna karşı mücadele

1. Tanım

Rekabet manipülasyonu birçok yargı alanında bir suçtur ve bu nedenle politika ve yargı makamları ilgilenmektedir. Spor etkinlikleriyle ilgili bahislerin gelişmesi, artan medya kapsamı ve spor işletmeciliği pazarının büyümesiyle, spor müsabakalarının manipülasyonu spor müsabakalarının bütünlüğüne yönelik en önemli tehditlerden biri haline gelmiştir.

Rekabet manipülasyonu, bir spor etkinliğinin sonucunu veya gidişatını değiştirmeyi amaçlayan kasıtlı çabaları ifade eder ve hem bir maçın belirli unsurlarını etkilemek için "nokta ayarlaması" hem de genel sonuçların manipülasyonunu kapsar. Bu, spor nedenleriyle veya finansal kazançla yönlendirilen maç ayarlamasını içerir ve sporun ötesine geçerek dolandırıcılık ve kara para aklama gibi suç eylemlerini de kapsayabilir ve genellikle organize suçları içerir.

Spor bağlamında, rekabet manipülasyonu, bir katılımcının (örneğin sporcu, koç, hakem, hakem) bilerek düşük performans göstermesi veya rekabet sonuçlarını etkilemek için kasıtlı olarak zararlı kararlar alması ve genellikle sportif veya finansal çıkarlar şeklinde haksız bir avantaj elde etmesi durumunda ortaya çıkar.

Bu faaliyetlerin karmaşıklığı ve ciddiyeti göz önüne alındığında, spor organizasyonlarının tek başına rekabet manipülasyonu ile etkili bir şekilde mücadele edemeyeceği kabul edilmektedir. Spor hareketi kamu otoriteleri (etkili mevzuat aracılığıyla), kolluk kuvvetleri ve savcılar (soruşturma ve kovuşturma aracılığıyla) ve sonunda bahis endüstrisi (tamamlayıcı bilgilerin tespiti ve paylaşımı aracılığıyla) tarafından desteklenmelidir. Spor organizasyonları disiplin önlemleri uygulayabilirken, ceza adaleti yetkilileri ve kolluk kuvvetleri bu tür manipülasyonlarla başa çıkmak için daha geniş bir araç yelpazesine sahiptir.

WADA ile doping ile mücadelenin aksine, Rekabet Manipülasyonu ile mücadele konusunda iş birliğini organize eden dünya çapında bir kuruluş yoktur. Ancak, uluslararası ve ulusal düzeyde bir dizi spor federasyonu kendi dürüstlük ekiplerini kurmuş ve IOC, INTERPOL, UNODC ve Avrupa Konseyi, düzenlemeleri iyileştirmek ve spor organizasyonlarına ve kamu otoritelerine rekabet manipülasyonlarını önlemek ve soruşturmak için etkili araçlar sağlamak amacıyla bu konuda öncülük etmiştir. Bu alandaki temel araçlardan biri, spor müsabakalarının manipülasyonuna odaklanan tek uluslararası hukuk aracı olarak 1 Eylül 2019'da yürürlüğe giren [Spor Müsabakalarının Manipülasyonuna İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'dir](#) (Macolin Sözleşmesi). Kamu otoritelerinden spor organizasyonları, bahis operatörleri ve rekabet organizatörleriyle iş birliği yaparak spor müsabakalarının manipülasyonunu önlemelerini, tespit etmelerini ve yaptırım uygulamalarını talep etmektedir. Dahası, bu küresel tehdide yanıt vermek için etkili uluslararası iş birliği için ortak bir yasal çerçeve önermektedir. Sözleşme, spor müsabakalarının manipülasyonunu *"bir spor müsabakasının sonucunu veya seyrini uygunsuz bir şekilde değiştirmeyi amaçlayan, yukarıda belirtilen spor müsabakasının öngörülemez niteliğinin tamamını veya bir kısmını ortadan kaldırmak ve kendisine veya başkalarına haksız bir avantaj sağlamak amacıyla kasıtlı bir düzenleme, eylem veya ihmal" olarak tanımlıyor*. Sözleşmenin dikkat çekici yönlerinden biri, tüm imzacıların bir *"ulusal platform"* (madde 14) kurmaları talebidir ; bu platformun amacı, bir bilgi merkezi olarak hizmet etmek, polis ve spor örgütleri de dahil olmak üzere tüm ilgili paydaşları masanın etrafında

toplamak, usulsüz ve şüpheli bahisler hakkında bilgi almak, merkezileştirmek ve analiz etmek ve diğer platformlarla iş birliği yapmaktır.

Uluslararası Spor Dürüstlüğü Forumu'nun (IFSI) 2017'deki tavsiyesi üzerine, IOC, Yarışmaların Manipülasyonunun Önlenmesine İlişkin Olimpik Hareket Birimi'ni kurdu. Birim ayrıca Yarışmaların Manipülasyonunun Önlenmesine İlişkin Olimpik Hareket Kodu'nun uygulanmasını denetlemekten sorumludur.

Birimin çalışmaları 3 temel üzerine kuruludur:

- Yönetmelik ve Mevzuat
- Farkındalık Yaratma ve Kapasite Geliştirme
- İstihbarat ve Soruşturmalar

Ulusal Olimpiyat Komiteleri, Uluslararası Spor Federasyonları ve bunların kıtasal, bölgesel ve ulusal düzeylerdeki üyeleri ile Olimpiyat Tüzüğü'ne bağlı IOC tarafından tanınan kuruluşlar da dahil olmak üzere tüm spor örgütleri, Kuralları uygulamalıdır.

2. İdeal senaryo

Spor organizasyonu, her düzeyde yarışmaların manipülasyonu ile mücadele etmek için sıfır tolerans yaklaşımını benimser. Yarışmaların Manipülasyonunun Önlenmesine İlişkin Olimpiyat Hareketi Kodu ve ilgili yerel yasalarla uyumlu yönetmelikler uygularlar. Bu yönetmelikler düzenli olarak gözden geçirilir ve şeffaflık ve erişilebilirliği sağlamak için diğer önemli tüzüklerle birlikte yayınlanır.

Rekabet manipülasyonunun, idari ve cezai gibi çeşitli suç türleriyle kesişen karmaşıklığı göz önüne alındığında, çok yönlü bir yaklaşım gerektirir. Bu sorunu ele almak, hem kamu hem de özel sektörden paydaşlarla iş birliği yapmayı gerektirir. Kamu sektöründe, bu, soruşturmalar ve davalar sırasında yasal adalet sistemleriyle çalışmayı içerirken, özel sektörde, spor disiplin sisteminin önleme, tespit, kovuşturma ve yaptırım çabalarını kapsar.

Sporcuları, çevrelerini ve spor yetkililerini etkili bir şekilde korumak için spor organizasyonları sağlam önleme ve eğitim programları oluşturur. Ayrıca, düzenlemelerin herhangi bir ihlalini, ister dahili ister harici olsun, ele almak için özel mekanizmalar kurarlar. Bu, ihlallerin güvenli bir şekilde bildirilmesine olanak tanıyan ve misilleme olasılığını en aza indiren gizli bir dahili raporlama sistemini içerir. Dahası, organizasyonlar potansiyel manipülasyonu bastırmak için adımlar atar, yani pazarlama stratejilerinin rekabet manipülasyonu olasılığını nasıl etkileyebileceğini veya bundan nasıl etkilenebileceğini düşünür ve bu riskleri azaltmak için proaktif adımlar atar.

NOC'ler için

Kuruluşun Rekabet Manipülasyonu konusunda kurallar ve düzenlemeler, davaları ele almak için iyi kurulmuş prosedürler ve eğitim faaliyetleri dahil olmak üzere net bir politikası vardır. Kuruluş, OM Kodu PMC'nin yanı sıra diğer Avrupa veya uluslararası standartların yanı sıra ulusal ve ulusüstü mevzuata uygundur. Tüm dahili prosedürler resmi olarak oluşturulmuştur ve iyi belgelenmiştir ve gizliliğin ve kişisel bilgilerin korunmasına ilişkin hükümlerle uyumludur.

Bir veya daha fazla personel üyesi, görevlerinin, rollerinin ve sorumluluklarının açık bir tanımıyla sorumlu kişi(ler) (örneğin dürüstlük görevlisi) olarak atanmıştır. Ayrıca, bir personel üyesi (veya dürüstlük görevlisi), IOC, ulusal kamu otoriteleri, kolluk kuvvetleri, bahis operatörleri, üyeler ve sporcular dahil olmak üzere tüm ilgili paydaşlara karşı organizasyon için Rekabet Manipülasyonu konusunda Tek İrtibat Noktası (SPOC) olmalıdır. Bu bağlamda, organizasyon, sporcular, personel, çevre vb. için kurallar ve düzenlemeler ile eğitim faaliyetleri konusunda Olimpiyat Hareketi Birimi ve Ulusal Platform (varsa) ile yakın işbirliği içindedir. Organizasyon ayrıca, özellikle güvenli ve etkili raporlama mekanizmaları kurarak üyelerine ve bireysel sporculara doğrudan destek sağlamaktadır. Son olarak, şüpheli vakaların yönetimiyle ilgili net prosedürler mevcuttur.

Ulusal ve Avrupa spor organizasyonları için

Kuruluşun, kurallar ve düzenlemeler, yerleşik prosedürler ve eğitim faaliyetleri dahil olmak üzere Rekabet Manipülasyonu konusunda net bir politikası vardır. Kuruluş, NOC politikası ve/veya diğer Avrupa ve uluslararası standartların yanı sıra ulusal ve ulusüstü mevzuata uygundur. Tüm iç prosedürler resmi olarak oluşturulmuştur ve gizliliğin ve kişisel bilgilerin korunmasına yönelik hükümler doğrultusunda iyi belgelenmiştir.

Bir veya daha fazla personel, görevlerinin, rollerinin ve sorumluluklarının açık bir tanımıyla sorumlu kişi (örneğin dürüstlük görevlisi) olarak atanmıştır. Ayrıca, kuruluş, NOC veya Avrupa Federasyonu içindeki sorumlu kişi ve diğer kamu otoriteleriyle kurallar ve düzenlemeler ile sporcular, personel, çevre vb. için eğitim konularında yakın bir şekilde çalışmaktadır. Kuruluş ayrıca üyelerine ve bireysel sporculara, özellikle güvenli ve etkili raporlama prosedürleri oluşturarak doğrudan destek sağlamaktadır.

3. Riskler

- Sporcuların veya yakınlarının (isteyerek veya kazara) yarışma kurallarını ihlal etmelerinin manipüle edilmesi.
- Şüpheli vakaların kötü yönetimi.
- Sporcuların veya diğer aktörlerin yanlışları kınama konusundaki isteksizliği.
- Spor müsabakalarının adaletinin ve öngörülemezliğinin zedelenmesi.
- Kamu imajının zedelenmesi/itibar kaybı.
- Sponsorluk veya kamu fonlarının kaybı mali istikrarsızlığa yol açıyor.
- Taraftarların ilgisinin azalması / Katılımın azalması.
- Personel ve gönüllü sayısında azalma.
- Sporcuların damgalanması.
- Medya ve sponsorların ilgisinin azalması.
- Suç örgütlerine karşı zaafiyet.
- Spor sektöründe iş dünyası olarak finansal türbülans.
- Sporda dürüstlük ve etik kavramını daha da tehdit eden kara para aklama ve müsabakalara bahis oynama gibi ikincil suçlara fırsat yaratıyor.
- Şüpheli faillere ve mağdurlara yönelik insan haklarına aykırı eylemler.

4. Enstrümanlar ve temel unsurlar

Enstrümanlar	Temel unsurlar
Rekabet Manipülasyonu politikası: kurallar ve düzenlemeler	<ul style="list-style-type: none"> • Yarışmaların Manipülasyonunun Önlenmesine Dair Olimpik Hareket Kuralları ve Uluslararası Standartlara Uyum . • Ulusal ve ulusüstü mevzuata uyum. • Üyelerinizin kural ve politikalarının OM Kodu PMC ve Uluslararası Standartlara (örneğin üyelik koşulları) uygun olmasını talep edin. • Sorumlu ulusal ve uluslararası paydaşlarla (kolluk kuvvetleri, piyangolar, bahis operatörleri, SPOC) işbirliği yapın. • Ulusal Platform faaliyetlerine katılım (mevcut olduğunda). • Sporcular ve yakınlarına yönelik eğitim programları (ayrıca ayrı bir belgeye bakınız). • Rekabet Manipülasyonu kuralının ihlali durumunda kurum içinde nasıl hareket edileceğine dair disiplin soruşturmaları, medya stratejisi, ifşa, gizlilik vb. konuları kapsayan net kurallar ve prosedürler. • Kuruluşunuz içindeki sorumlu kişilerin belirlenmesi (örneğin SPOC ve bütünlük görevlisi – ayrıca ayrı bir belgeye bakınız).
Rekabet Manipülasyonu politikası: SPOC veya dürüstlük görevlisi	<ul style="list-style-type: none"> • Rekabet Manipülasyonu ile ilgili soru ve sorunlar için resmi olarak tek iletişim noktası olarak atanmış personel üyesi (örneğin dürüstlük görevlisi). • Rol ve sorumlulukların açık bir tanımı ve kuruluş içindeki diğer organlarla (örneğin disiplin organları, etik komisyonu, vb.) bağlantı. Destek olarak POINTS proje Kılavuzunu kullanın. • Önemli kolluk kuvvetleri ve hükümetler arası örgütlerle sürdürülebilir ortaklıkların geliştirilmesinden sorumludur. • Pozisyon ve iletişim bilgileri üyelere ve dış paydaşlara açık bir şekilde iletilir. • IOC-INTERPOL kapasite geliştirme ve “bilgi toplama” eğitim programlarına katılımı teşvik edin. • Yarışmaların Manipülasyonunun Önlenmesine Dair OM Birimi (veya NOC/IF SPOC) ve diğer ilgili Yarışma Manipülasyonu örgütleriyle düzenli bilgi alışverişi.
Rekabet Manipülasyonu politikası: eğitim ve önleme programı	<ul style="list-style-type: none"> • Bilinçlendirme programları: Sporcular, yakınları ve hakemler ve hakemler de dahil olmak üzere tüm spor görevlileri için kapsamlı önleme ve eğitim programları zorunludur. • IOC'nin Believe in Sport araç kutusu ve diğer kuruluşların materyalleriyle sağladığı desteği kullanın. • Hedef kitlenize yönelik bir eğitim programının planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi. • Teknik görevliler, hakemler, yardımcı hakemler ve hakem yardımcılarını da kapsayan eğitim ve önleme programı. • Uluslararası spor müsabakalarına (Olimpiyat Oyunları, Dünya Şampiyonaları vb.) katılan Sporcuların ve Sporcu Destek

	Personeli ile refakatçilerinin Yarışma Manipülasyonu eğitimi almasını sağlamak.
Rekabet Kurumu İhbar Politikası: ihbar hattı / gizli ihbar sistemi	<ul style="list-style-type: none"> • Kuruluşunuz içinde bir irtibat kişisi oluşturun veya merkezi bir yardım hattına ya da gizli raporlama sistemine (örneğin IOC veya Ulusal platform) bağlanın. • Destek türüne ilişkin tanım ve bilgiler (örneğin pratik sorular, iletişim bilgileri, danışmanlık, raporlama mekanizması, vb.). • Gizlilik (ayrıca bkz. Gizlilik ve Kişisel Bilgilerin Korunmasına İlişkin Uluslararası Standart). • Misillemenin önlenmesi.

5. İyi uygulama örnekleri

Örnek " Rekabet Manipülasyon politikası" ve "İhbar Hattı"

Kuruluş: Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC)

Açıklama: IOC, Rekabetin Manipülasyonuna Karşı Mücadelede Önemli Bir Oyuncudur. Bu alandaki çabalar aşağıdaki üç sütuna göre yapılandırılmıştır: Yönetmelikler ve Mevzuat, Farkındalık Yaratma ve Kapasite Geliştirme, İstihbarat ve Soruşturmalar. Tüm strateji, 2015 yılında kabul edilen "Olimpiyatların Manipülasyonunun Önlenmesine İlişkin Olimpiyat Hareketi Kodu" etrafında şekillenmiştir. Spor Yarışmalarının Manipülasyonuna İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi ile uyumlu olan Kod, düzenli olarak güncellenmekte (güncel sürüm 2022) ve farklı ihlal türlerini, ortaya çıkan disiplin prosedürlerini ve yaptırımların kapsamını tanımlamaktadır. IOC, bu Kod ile Olimpiyat Hareketi ve üyelerine tüm yarışmaları manipülasyon riskinden korumak için uyumlu düzenlemeler sağlamayı amaçlamaktadır. Tüm Ulusal Olimpiyat Komitelerini (NOC'ler), Uluslararası Federasyonları (IF'ler) ve kıtasal, bölgesel ve ulusal düzeydeki ilgili üyelerini ve IOC tarafından tanınan kuruluşları, eğitim önlemleri de dahil olmak üzere Kod'a uygun düzenlemeleri uygulamaya çağırılmaktadır. Bu uygulama görevini desteklemek için, 2017 yılında kurulan Yarışmaların Manipülasyonunun Önlenmesine Yönelik Olimpiyat Hareket Birimi, spor organizasyonları için yarışmaların manipülasyonunun önlenmesine yönelik "Model Kurallar" geliştirdi. Bu Model Kurallar ile spor organizasyonları, Kodu referans alarak dahil etme veya Kod ile tutarlı (veya daha katı) yönetmelikler uygulama seçeneğine sahiptir. Bu Birim, Yarışmaların Manipülasyonunun Önlenmesine Yönelik Olimpiyat Hareket Kodunun uygulanmasını denetler ve NOC'lerin etkinleştirilmesini destekler. Birim ayrıca ilgili aktörlere eğitim ve öğretim programları sunmak için INTERPOL ile yakın bir şekilde iş birliği yapmaktadır. IOC'nin IF'leri ve çoklu spor etkinlikleri organizatörlerini desteklemek için geliştirdiği bir diğer merkezi araç "Dürüstlük Bahis İstihbarat Sistemi"dir (IBIS). IBIS 2014 yılında faaliyete geçti, 2017 yılında kapsamı yalnızca Olimpiyat Oyunları'nı değil aynı zamanda Olimpiyat Hareketi içindeki diğer büyük spor etkinliklerini de kapsayacak şekilde genişletildi ve şu anda 2021 sürümünde. Spor bahisleriyle bağlantılı herhangi bir olumsuz etkiden sporları koruma fikriyle geliştirildi. Sistem, spor ve bahis tarafı arasında bilgi ve istihbarat alışverişi platformu olarak hizmet ediyor. IBIS'in amaçları, merkezi bir bilgi alışverişi mekanizması aracılığıyla uyarılar ve istihbarat sağlayarak Olimpiyat Oyunları da dahil olmak üzere çok sporlu etkinliklerin IF'lerini ve organizatörlerini temiz yarışmalar için mücadelede desteklemek, temiz sporcuları spor bahisleriyle ilgili herhangi bir olumsuz etkiden korumak ve tüm paydaşlar arasında şeffaflık, gizlilik ve güven için bir çerçeve oluşturmaktır.

IOC, 2017'den beri Yarışmaların Manipülasyonunun Önlenmesine Yönelik Olimpiyat Hareketi Birimi'ni kurdu ve bu birim IOC Etik ve Uygunluk Ofisi'nin ayrılmaz bir parçası haline geldi. Bahsedilmeye değer son unsur, sporcuların veya diğer aktörlerin yarışma manipülasyonu veya yarışma manipülasyonu dışındaki bütünlük kurallarına uyulmamasıyla ilgili şüpheli faaliyetleri veya ihlalleri bildirmelerine olanak tanıyan IOC "Dürüstlük ve Uygunluk İhbar Hattı"dır. Tüm katkılar gizli tutulur. Ayrıca, olası raporlama takibinin daha zor hale gelmesi anlamına gelse de, anonim olarak raporlama yapmak bile mümkündür.

Daha fazla bilgi:

[Sporu Rekabet Manipülasyonundan Koruma El Kitabı \(olympic.org\)](https://olympic.org)

[IOC Integrity Bahis İstihbarat Sistemi - Resmi Olimpiyat Belgeleri \(olympics.com\)](https://olympics.com)

[IOC - Dürüstlük Hattı](#)

[Yarışmaların Manipülasyonunun Önlenmesine İlişkin Model Kurallar Kodu.pdf \(olympic.org\)](#)

Örnek "Görev Gücü"

Kuruluş: Interpol

Açıklama: Interpol Maç Düzenleme Görev Gücü (IMFTF), Interpol'ün rekabet manipülasyonu alanındaki operasyonel müdahalesinin odağını oluşturur. Sporda maç düzenleme ve yolsuzlukla mücadele etmek için kolluk kuvvetlerini bir araya getirir. Dünya çapında 150'den fazla Ulusal İrtibat Noktası ile yaklaşık 100 üye birimi vardır ve deneyimleri ve en iyi uygulamaları paylaşmaya odaklanır ve soruşturmalar ve uluslararası dava koordinasyonu için bir platform görevi görür.

Ayrıca, üye ülkelere tüm spor dallarında cezai soruşturmalar ve ortak operasyonlarda destek sağlıyor ve bilgi, istihbarat ve en iyi uygulamaları paylaşan küresel bir soruşturmacılar ağı sürdürüyor.

Küresel erişimi sayesinde IMFTF, INTERPOL'e üye tüm ülkelerdeki ceza soruşturma birimlerini, başlıca uluslararası spor federasyonlarının ilgili Dürüstlük Birimlerini ve özel izleme hizmetlerini bir araya getirerek spordaki her türlü yanlış önlemek için çabaları birleştirme noktasında eşsiz bir konuma sahiptir.

Interpol tarafından geliştirilen araçlar, spor yolsuzlukları ve mali suçların analizi konusunda veri toplamaya yönelik olarak dünya çapında kolluk kuvvetlerinin kullanımına sunuluyor.

Daha fazla bilgi: [Spor yolsuzluğu \(interpol.int\)](https://interpol.int)

Örnek " Spor Bahislerinde Davranış Kuralları"

Kuruluş: Uluslararası Kayak Federasyonu (FIS)

Açıklama: Uluslararası Kayak Federasyonu (FIS) çok ayrıntılı "bahis ve diğer yolsuzluk karşıtı ihlaller kuralları" benimsemiştir. Bu kurallar, "etkinliklerinin ve yarışmalarının sonucunu uygunsuz şekilde etkileyebilecek her türlü davranışı yasaklayarak" ve "yolsuzluk davranışlarıyla sporun bütünlüğünü riske atanlar için bir yaptırım ve yaptırım mekanizması kurarak" sporun bütünlüğünü korumaya yarar. Kurallar, FIS yarışmalarının tüm katılımcıları için doğrudan geçerlidir ve katılımcıların katılımları gereği uymaları gerekir.

FIS, bu kurallarla şu eylemleri gerçekleştirmeyi taahhüt ediyor: farkındalığı artırmak ve eğitim programları düzenlemek, usulsüz bahis kalıplarına ilişkin bir izleme sistemi kurmak, üçüncü taraflara gizli bilgi sağlama

olanağı sağlamak (bir ihbar hattı aracılığıyla), IOC ve AIOWF gibi ilgili makamlarla ve spor örgütleriyle bilgi alışverişinde bulunmak.

Kurallar, bahis, sonuçların manipüle edilmesi, yolsuzluk ve içeriden bilgi gibi uygulama ve kapsam ile kural ihlalleri hakkında özel hükümler içerir. Diğer hükümler, ispat yükü ve standardı, soruşturma ve ihlal (örneğin, İşitme Paneli atamada FIS'in rolü dahil), suçlama bildirimini yayınlama, adil duruşma hakkı, temyiz hakkı, kararların tanınması ve zaman aşımı süresine atıfta bulunur.

Ayrıca, kurallar İşitme Paneli tarafından uygulanabilecek yaptırımları da içerir. Bu yaptırımlar sporcuların katılım için asgari üç aydan azami ömür boyu uygunsuzluk süresiyle ilgilidir. Yaptırımlar ihlalin zararının niteliği gibi önceden belirlenmiş parametrelere göre belirlenir.

Daha fazla bilgi:

[Etik \(fis-ski.com\)](https://www.fis-ski.com)

[FIS | FIS Dünya Şampiyonası \(fis-ski.com\)](https://www.fis-ski.com)

Örnek “Anti-Kilitleme Ünitesi”

Kuruluş: UEFA

Açıklama: Anti-Maç Ayarlama Birimi dürüstlüğü teşvik eder, farkındalığı artırır ve maç ayarlama suçlarını belirler, araştırır ve yaptırım uygular. Ulusal dernek dürüstlük görevlileri ve eyalet yetkilileri, dürüstlük dernekleri ve bahis operatörleri, dernekler ve düzenleyicilerle ortaklık kurarak, iş birliği ve izleme, soruşturmalar, eğitim ve diğer önemli girişimler yoluyla maç ayarlamayla mücadele eder. Ayrıca, özel olarak hazırlanmış, yarışmaya özgü dürüstlük önlemleri aracılığıyla tüm UEFA müsabakalarının dürüstlüğünü destekler. UEFA'nın genel maç ayarlama stratejisine uygun olarak, önleme ve eğitim, oyuncular, hakemler ve diğer katılımcılar için özel eğitim oturumları içerebilen herhangi bir yarışma dürüstlük programının temel bileşenleridir.

Daha fazla bilgi: [Şikeye karşı | UEFA.com](https://www.uefa.com)

Örnek “Yolsuzlukla Mücadele Kurumu”

Kuruluş: Uluslararası Tenis Dürüstlük Ajansı Birimi (TIUITIA)

Açıklama: ATP, ITF, WTA ve Grand Slams tarafından dünya çapında profesyonel tenis etkinliklerinin bütünlüğünü desteklemek, teşvik etmek, geliştirmek ve korumak amacıyla 2021 yılında kurulmuştur. Spordaki ilk yolsuzlukla mücadele kuruluşlarından biri olan TIU'nun halefidir.

ITIA'nın eylemleri şu temeller etrafında şekilleniyor:

- Kurallar hakkında eğitim vermek ve bunların tenisteki farklı rollere nasıl uygulanabileceğini anlatmak
- Yolsuzluk ve dopingin önlenmesi
- Suçluların soruşturulması ve kovuşturulması
- Oyunculara ve paydaşlara yolsuzluk ve doping karşıtı eğitimler sunmak, dürüst olmayan faaliyetleri tespit etmek ve raporlamak

Tenis Yolsuzlukla Mücadele Programı, tenisin bütünlüğünü korumayı, herhangi bir maçın sonuçlarını uygunsuz şekilde etkileme çabalarına karşı korumayı ve tüm profesyonel tenis Etkinlikleri ve tüm Yönetim Kurulları için geçerli tek tip bir kural ve tutarlı bir uygulama ve yaptırım şeması oluşturmayı amaçlamaktadır. Program tüm oyuncuları, ilgili kişileri ve turnuva destek personelini kapsamaktadır. Yolsuzluk Suçları ve raporlama yükümlülükleri, soruşturma prosedürleri, yaptırımlar ve itirazlar ile birlikte belirtilmiştir.

Daha fazla bilgi:

[TACP kuralları \(itia.tennis \)](#)

[Uluslararası Tenis Dürüstlük Ajansı | Hakkımızda \(itia.tennis \)](#)

Örnek “Rekabet Manipülasyon Politikası” ve “Eğitim Programı”

Organizasyon: Uluslararası Portekiz Olimpiyat Komitesi (COP)

Açıklama: Portekiz Olimpiyat Komitesi (COP), düzenlemelerin ihlali durumunda disiplin önlemleri de dahil olmak üzere yerleşik kurallar ve düzenlemelerle Rekabet Manipülasyonuna karşı mücadeleyi bir öncelik olarak belirlemiştir. Bu bağlamda, Portekiz Olimpiyat Komitesi, maç ayarlama tehdidiyle mücadele etmek için daha geniş bir stratejinin parçası olarak Spor Bahislerinde Dürüstlük Davranış Kuralları'nı kabul etti " Spor Bahislerinde Dürüstlük Eylem Planı ". Bu Kurallar, Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin (IOC) ve Avrupa Konseyi'nin Spor Yarışmalarının Manipülasyonu Sözleşmesi'nin önerileri doğrultusunda ulusal spor yönetim organları tarafından benimsenmesi gereken temel yönergeleri belirler . Kurallar, Portekiz spor federasyonları arasında maç ayarlama ve yasadışı spor bahislerinin etkisi hakkında farkındalık yaratmak, onlara bununla başa çıkmak ve yarışmaların dürüstlüğünü korumak için uygun mekanizmaları sağlamak için önemli bir araç olarak kabul edilir. Diğer aktörlerle daha yakın işbirliğini ve iç düzenlemelerin gönüllülük temelinde uyarlanmasını öngörür. Taraflar Konferansı ayrıca ulusal federasyonların OM Kodu PMC ile uyumlu şekilde yönetmeliklerini değiştirmelerini güçlü bir şekilde destekliyor.

Buna paralel olarak Taraflar Konferansı, Portekiz genelinde Dürüstlük Eğitim oturumları düzenleyerek, IOC (Believe in Sport) tarafından sağlanan materyali ve Olimpiyat katılımcılarının videolarını kullanarak ve uyarlayarak ve son olarak bir Dürüstlük Rehberi ve bir önleme kampanyası geliştirerek bir farkındalık yaratma ve eğitim planı geliştirdi.

Daha fazla bilgi:

<https://conpaas.einzelnet.com/services/mediaservice/api/media/8ff71317b43e44eef5e0068d0e29fa40730f5a96>

<http://comiteolimpicoportugal.pt/documentos/>

Örnek “SPOC veya Dürüstlük Görevlisi”

Kuruluş: EOC AB Ofisi – POINTS Projesi

Açıklama: EOC AB Ofisi, IOC, INTERPOL, 11 NOC ve 3 EF ile işbirliği içinde “Spor Alanında Dürüstlük İçin Tek İrtibat Noktalarının Kurulmasına Yönelik Kılavuzlar”ı geliştirdi. Belgelerin hedefleri şunlardır:

- NOC'ler ve EF'ler için Tek İrtibat Noktası'nın rolü ve sorumlulukları konusunda ortak anlayış ve rehberlik sağlamak, asgari gereklilikleri ve olası gelişmeleri belirlemek;
- SPOC kurarken izlenecek farklı adımlar hakkında destek ve öneriler sağlamak ;
- Spor SPOC ağının geliştirilmesini ve genişletilmesini teşvik etmek

Belge, Dürüstlük konularıyla ilgilenirken bütünsel bir yaklaşımın benimsenmesini öneriyor ve SPOC'ların sorumluluklarının özellikle İyi Yönetişim ve Rekabet Manipülasyonu konularını içermesi gerektiğini ileri sürüyor. Kılavuzlar ayrıca bir SPOC'nin temel yeterliliklerini ve kullanılacak araçları belirlemeye çalıştı.

Daha fazla bilgi için: [Puanlar - EOC AB Ofisi](#)
(eurolympic.org)

Örnek “Eğitim ve önleme kampanyası” ve “Yardım Hattı”

Kuruluş: Hollanda Ulusal Olimpiyat Komitesi (NOC*NSF)

Açıklama: NOC*NSF, Hollanda'da maç ayarlamalarına karşı mücadelede ve bahis piyasasının serbestleştirilmesi ve sorumlu kumar gibi bahisle ilgili konulardaki tartışmalarda önemli bir rol oynamıştır. NOC, üye federasyonlarını desteklemek için bahis ve maç ayarlamalarının önlenmesi konusunda model kurallar da geliştirmiştir.

Eğitim ve önleme açısından NOC, TeamNL Merkezleri aracılığıyla bilgi materyali sağlıyor ancak aynı zamanda spor derneklerinin talebi üzerine üst düzey sporcu gruplarına da bilgi materyali sağlıyor.

Ayrıca, antrenörler ve eğitimciler için programlara rekabet manipülasyonunun önlenmesine yönelik özel modüller dahil edildi. Ayrıca, NOC elit sporcular, geleceğin sporcuları, hakemler, antrenörler ve kulüp yöneticileri için çevrimiçi bir e-öğrenme modülü de geliştirdi.

Felemenkçe: “ *Vertrouwenspunt Sport* ”) kurmuştur . Bu irtibat noktası, bir yardım hattı olarak hizmet vermekten ziyade tavsiye ve destek sağlamak için doğrudan bir irtibat noktası işlevi görmektedir. Bu irtibat noktası, bağımsız Hollanda “Güvenli Spor Merkezi”ne (*Centrum veilige sport Nederland*) devredilmiştir . Bu merkez bir “yardım hattı” sağlamanın yanı sıra cinsel taciz ve istismar, maç ayarlama, ayrımcılık ve doping dahil olmak üzere sporla ilgili çeşitli dürüstlük konuları için danışmanlık ve destek de sağlamaktadır. Yardım Hattı özellikle sporcuları, sporcu destek personelinin, federasyon yetkililerini ve dürüstlük görevlilerini hedef almaktadır.

Daha fazla bilgi:

<https://nocnsf.nl/matchfixing> (Felemenkçe)

<https://centrumveiligesport.nl/onderwerpen/matchfixing> (Hollandaca)

<https://centrumveiligesport.nl/onderwerpen/e-ogrenme-integriteit> (Felemenkçe)

[Centrum Veilige Sport Nederland](#) (Hollandaca)

Örnek “Eğitim kursu”

Kuruluş: Kanada Olimpiyat Komitesi

Açıklama: Kanada Olimpiyat Komitesi, Kanada Spor Etiği Merkezi ile işbirliği yaparak, Rekabet Manipülasyonunun Önlenmesine İlişkin Olimpiyat Hareket Kodu'ndaki son güncellemeleri içeren "Rekabet

Manipülasyonunu Anlamak" adlı ücretsiz bir çevrimiçi eğitim kursu geliştirdi. Katılımcılar, kendi sporunuza veya katıldığınız çok sporlu Oyunların programındaki spora bahis oynamamak, bir rekabeti manipüle etmemek, gizli bilgileri paylaşmamak ve bir rekabeti manipüle etme girişimini bildirme yükümlülüğü gibi rekabet manipülasyonu ve spor bahisleriyle ilgili kurallar hakkında bilgi edinirler . Kurs, spor müsabakalarına bahis oynanan para miktarı ne kadar fazlaysa, rekabet manipülasyonu olasılığının da o kadar yüksek olduğu düşüncesiyle başlar. Bu artan risk, sporcuların güvenliğini ve refahını riske atar ve kamuoyunun spor müsabakalarının bütünlüğüne olan güvenini aşındırmaya başlar.

Daha fazla bilgi:

<https://www.cces.ca/ucm-course>

[Rekabet Manipülasyonu | Kanada Spor Etiği Merkezi \(cces.ca\)](#)

Örnek "Dürüstlük politikası"

Kuruluş: Finlandiya Spor Dürüstlüğü Merkezi – FINCIS (kamu kuruluşu)

Tanım: FINCIS, diğer taraflarla işbirliği içinde etik olarak sürdürülebilir bir spor kültürünü güçlendirmeyi amaçlayan kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. Doping kontrolünden ve spor müsabakalarının manipülasyonunun önlenmesinden sorumludur. Ayrıca, Finlandiya'da doping karşıtı, spor müsabakalarının manipülasyonu ve seyirci konforu ve güvenliği ile ilgili uluslararası anlaşmaların uygulanmasından da sorumludur. FINCIS'in genel amacı, temiz sporları, güvenliği ve adil oyunu savunarak herkesin etik olarak sürdürülebilir sporlara eşit şekilde katılma fırsatına sahip olmasını garantilemek, sporun itibarını iyileştirmek, spor paydaşlarını korumak, sporda etiği güçlendirmek ve sporda adalet ve dürüstlük değerlerini sağlamaktır. Rekabet manipülasyonu ile ilgili olarak, FINCIS soruşturmayı destekleyebilir veya bir federasyonun talebi üzerine soruşturmayı yürütebilir. Bu kuruluş, birincil finansmanını Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nın piyango fonlarından ve ortaklarından almaktadır.

Daha fazla bilgi:

[FINCIS - Suek](#)

[Spor müsabakalarının manipüle edilmesinin araştırılması - Suek](#)

Örnek : "Rekabet Manipülasyonu Davalarının Takibi Hakkında Kılavuz"

Kuruluş: UNODC, IOC

Açıklama: Rehber, kaynakların artması ve karmaşıklığı nedeniyle rekabet manipülasyonu vakalarına dahil olan savcıların kapasitesini ve yeteneğini artırmayı amaçlamaktadır. Bu, öncelikle rekabet ve maç manipülasyonuna karışanların ceza mahkemelerinde kovuşturulmasına yöneliktir. Ancak, kendi özel hukuk disiplin işlemlerini getiren Uluslararası ve Ulusal Federasyonlar ile spor yönetim organları için de yararlı bir kaynak sağlar. Rehberde rekabet manipülasyonunun kovuşturulmasıyla ilgili zorlukları ve MPRC yaklaşımını, uzmanları ve uzman kanıtlarını kullanırken ve rekabet manipülasyonu vakalarını kovuştururken dikkate alınması gereken temel hususları ve sonunda rekabet manipülasyonu vakalarının kovuşturulmasına deneyim ve bilgi paylaşımının önemini bulacaksınız.

Daha fazla bilgi: [REHBER KOVUŞTURMA YARIŞMA MANİPÜLASYONU NOV23 sıkıştırılmış.pdf \(unodc.org\)](#)

Örnek “Rekabet Manipülasyonu Politikası”

Organizasyon: Uluslararası Binicilik Federasyonu (FEI)

Tanım: FEI Yarışmaların Manipülasyonunun Önlenmesine Dair Kurallar, bahis, içeriden bilgi paylaşımı, maç ayarlama ve tanking gibi konuları ele alarak binicilik sporunun bütünlüğünü korumayı amaçlamaktadır. Akredite kişiler yarışmalara bahis oynamaktan, sonuçları manipüle etmekten veya gizli bilgileri ifşa etmekten kaçınmalı ve şüpheli faaliyetleri bildirmek zorundadır. FEI ve IOC, katılımcıların bu kuralları anlamalarına ve bunlara uymalarına yardımcı olmak için eğitim kaynakları sağlar. Bildirim mekanizmaları arasında gizli ve anonim bildirimleri ele alan IOC Dürüstlük Hattı ve Binicilik Topluluğu Dürüstlük Birimi (ECIU) yer alır. Dürüstlük Bahis İstihbarat Sistemi (IBIS), usulsüzlükleri belirlemek için bahis modellerini izler. Disiplin prosedürleri, soruşturma süreçlerini ve olası yaptırımları ayrıntılı olarak açıklayan FEI Genel Yönetmeliklerinde ana hatlarıyla belirtilmiştir. Kurallar, Spor Yarışmalarının Manipülasyonuna Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi de dahil olmak üzere uluslararası standartlara uymaktadır ve FEI üyelerinin ilkelerini desteklemesini gerektirir. Kuralların ihlalleri arasında bahis, manipülasyon, içeriden bilginin kötüye kullanılması, uygunsuz davranışları bildirmeme ve soruşturmaları engelleme yer alır. Disiplin prosedürleri soruşturmayı, sanığın haklarının güvence altına alınmasını ve uyarılardan ömür boyu men cezalarına kadar değişen yaptırımların uygulanmasını içerir. FEI ayrıca diğer spor kuruluşlarının ve mahkemelerin kararlarını tanıyarak, Kodu yargı bölgelerinde uygular ve düzenli farkındalık girişimlerini sürdürür.

Daha fazla bilgi:

[FEI Genel Yönetmeliği](#)

[FEI Rekabet manipülasyonunun önlenmesi](#)

Örnek “Eğitim kursu”

Organizasyon: Uluslararası Hokey Federasyonu (FIH)

Tanım: FIH Hokey Kadınlar Gençler Dünya Kupası sırasında, Athlete365.org sporcuları oyunun ötesinde desteklemek için tasarlanmış değerli eğitim kaynakları sağlar. Buna uzman tavsiyelerine erişim, kariyer rehberliği ve sporu kişisel gelişimle dengelemeye yönelik içgörüler dahildir. Bu eğitim araçlarından yararlanarak sporcular performanslarını artırabilir, kariyerlerini etkili bir şekilde yönetebilir ve gelecekle için güçlü bir temel oluşturabilirler. Eğitim, doğru kararı vermek için dört konu etrafında rekabet manipülasyonu konusunda farkındalık yarattı: "düzeltme, bahis oynama, paylaşma, konuş" .

Daha fazla bilgi: [FIH Hokey Kadınlar Gençler Dünya Kupası](#)

6. Bir sonraki seviyeye doğru adımlar

2. seviyeye ★★ "Ortaya Çıkan"	3. seviyeye ★★★ "Geliştirme"	4. seviyeye ★★★★ "Kurulmuş"	5. seviyeye ★★★★★ "Gömülü"
<ul style="list-style-type: none"> Organizasyonunu z için rekabet manipülasyonu tehdidini değerlendirin ve bunu Yönetim Kurulu toplantısında tartışın. Rekabet manipülasyonu ile ilgili konuların izlenmesi ve ele alınmasından sorumlu olacak, bu alanda hesap verebilirliği ve denetimi sağlayacak kuruluş içinde belirli bir personel veya Yönetim Kurulu üyesi atayın. 	<ul style="list-style-type: none"> Rekabet manipülasyonu vakalarının ele alınması için Kurul içerisinde net bir prosedür tanımlayın ve resmileştirin; böyle bir sorun ortaya çıktığında rolleri, sorumlulukları ve atılacak adımları ana hatlarıyla belirtin. Rekabeti manipüle etme konularından sorumlu kişi olarak bir Yönetim Kurulu üyesini atayın. Organizasyonunuz için rekabet manipülasyonu düzenlemelerini benimseyin. Rekabet manipülasyonu alanında ilgili aktörlerle (örneğin kamu otoriteleri, bahis düzenleyicileri, kolluk kuvvetleri vb.) fikir alışverişinde bulunmak. Organizasyonunuzun disiplin/etik hükümlerine şike, rüşvet, yolsuzluk, bahis, bildirim yükümlülüğü ve sıkı sorumluluk konularını ekleyin. 	<ul style="list-style-type: none"> Yarışmaların Manipülasyonunu n Önlenmesine Dair Olimpiyat Hareketi Kodu'na uygun olarak, tüzüğünüzde yarışma manipülasyonu düzenlemelerini benimseyin. Rekabetin manipüle edilmesine ilişkin davalarda ilgili uluslararası ve ulusal düzenlemelere uygun olarak resmî prosedürler uygulamak. İlgili makamlar ve operatörlerle düzenli bilgi alışverişinin sağlanması. bir dürüstlük görevlisi veya Tek İrtibat Noktası (SPOC) atayın . Rolün kuruluşta haksız etkiye karşı korunmasını sağlayın (örneğin Genel Sekretere doğrudan raporlama hattı aracılığıyla). Rekabet manipülasyonunu önleme tedbirleri, 	<ul style="list-style-type: none"> Macolin Sözleşmesi ve ulusal mevzuat doğrultusunda yarışma manipülasyonuna karşı mücadele konusunda tam teşekküllü bir strateji benimseyin . Bu strateji, ilgili üç ayağı kapsmalıdır: kurallar ve düzenlemeler, eğitim ve önleme stratejisi ve istihbarat ve soruşturma. Tüm ilgili paydaşlarla düzenli bilgi alışverişini sağlayın. Bu bağlamda, farklı ağlarda (örneğin Integrity Betting Intelligence System (IBIS), National Platform, vb.) yer alacak ve paydaşlarla iletişimden sorumlu olacak bir bütünlük görevlisi veya SPOC atayın . Bütünlük görevlisinin veya

	<ul style="list-style-type: none"> • Spor müsabakalarının manipüle edilmesine ilişkin davaların değerlendirilmesinde 'rahat memnuniyet' ispat standardını uygulayın . • Maç ayarlama eylemlerinin, ömür boyu men cezası, puan silme, küme düşme ve/veya müsabakalardan ihraç gibi güçlü ve caydırıcı spor yaptırımlarıyla karşılanacağını teyit edin. 	<p>net vaka yönetim prosedürleri ve tanımlanmış yaptırımlar yoluyla ele alan, Kurul tarafından onaylanmış bir strateji geliştirin ve uygulayın; kuruluş içinde bütünlüğü korumaya yönelik sağlam ve proaktif bir yaklaşım sağlayın.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekabeti manipüle etme girişimlerini ihbar edenlere yönelik bir raporlama sistemi kurun. • Dürüstlük konularıyla ilgilenen yargı organı üyelerinin, şike soruşturması ve buna karşı mücadele ve ilgili hukuk uygulamaları konusunda en az bir eğitim aldığından emin olun. • Dürüstlük görevlisinin dürüstlikle ilgili konulardaki bilgisini genişletmek için düzenli olarak ileri eğitim faaliyetleri sunduğundan emin olun. 	<p>SPOC'un çalışmalarını desteklemek için özel personel ve bütçe ayırın.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spor bahisleri konusunda personel, sporcular ve onların çevresi için belirli kurallar (örneğin Davranış Kuralları) benimseyin. Üyelerinizi benzer düzenlemeleri benimsemeye teşvik edin. • Sporcuları ve çevresini, hakemleri, yetkilileri ve personeli şike tehditleri konusunda bilgilendirmek için eğitim ve farkındalık yaratma kampanyaları düzenleyin. • manipüle etme girişimlerini ihbar edenlere yönelik uygun destek, pratik sorular, danışmanlık vb. içeren gizli bir ihbar sistemi/hattı kurun. • Rekabeti manipüle etme vakalarının uygun
--	---	---	--

			<p>şekilde yönetilmesini sağlamak için yapı ve prosedürler oluşturun.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dürüstlük konularıyla ilgilenen yargı organının üyeleri, şike soruşturması ve buna karşı mücadele ile ilgili hukuk felsefesi konusunda düzenli olarak eğitim almaktadırlar.
--	--	--	---